

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

21 maart 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over een hypermodern controlesysteem tegen verdrinkingen

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de stopzetting van de subsidie van de Vlaamse overheid aan Het Kampioenschap van Vlaanderen ingericht door de VZW Feest- en Sportkomitee Koolskamp"

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de weigering van het ministerie van Landsverdediging om het zweefvliegen toe te laten in Ursel en Moorsele en de situatie van de luchtsporten in Vlaanderen in het algemeen

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de hervormingsplannen van de minister voor het Vlaamse dopingbeleid

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de werking van het Fonds voor de Letteren

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de eventuele samenwerking tussen het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Nederlands Fonds voor de Letteren

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de verspreiding van een roman in het kader van de leesbevordering

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de subsidie aan het SMAK

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 21 maart 2002

VOORZITTER : De heer Jos Stassen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de stopzetting van de subsidie van de Vlaamse overheid aan Het Kampioenschap van Vlaanderen ingericht door de VZW Feest- en Sportkomitee Koolskamp

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gardeyn tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de stopzetting van de subsidie van de Vlaamse overheid aan Het Kampioenschap van Vlaanderen ingericht door de VZW Feest- en Sportkomitee Koolskamp.

Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, wie in West-Vlaanderen en omliggende regio's woont, weet dat het Kampioenschap van Vlaanderen heel belangrijk is.

Daarom, mijnheer de minister, wilde ik deze vraag aan u stellen. In de streek is men immers verbaasd omdat u de subsidie voor die erg belangrijke wielervedstrijd hebt stopgezet. Vrijwel niemand kan ook maar enigszins begrijpen waarom u een dergelijke beslissing heeft genomen, vooral ook omdat 2002 een jubileumjaar is, waarin de uitstraling van Vlaanderen zo belangrijk is en er sprake is van vele en grootse vieringen van 700 jaar Vlaanderen. Het zou erg jammer zijn mocht deze typische Vlaamse wielervedstrijd net dit jaar die ondersteuning ontberen. De Vlaamse overheid ondersteunt dit jubileumjaar door gul allerlei subsidies te geven aan

verenigingen, organisaties en zelfs buurtcomités die dit feestjaar op een bijzondere wijze willen vieren.

Nochtans had het overlegorgaan dat advies uitbrengt over deze materie een tegengesteld, dus positief advies gegeven. Het besluit van de minister lijkt erop te wijzen dat hij de ondersteuning van topsportevenementen wil verminderen. In zijn visie gaat er blijkbaar te veel geld naar de wielersport. Blijkbaar wil hij andere sportdisciplines bevorderen. Voor ons natuurlijk niet gelaten. Deze beslissing is dus eigenlijk niet lukraak, maar past in een bepaalde visie en strategie.

Ik betreur namens heel onze regio evenwel ten zeerste dat dit ten koste zou gaan van een organisatie als het Kampioenschap van Vlaanderen. De uitstraling daarvan is van onschatbare waarde, zowel voor de wielersport als voor de plaatselijke gemeenschap. Dit zou des te spijtiger zijn, daar de organisatoren een heel dynamische en competente groep vormen, die alles in het werk stelt om haar wielervedstrijd verder uit te bouwen tot een wedstrijd die zijn plaats heeft op de internationale wielerkalender. Momenteel behoort de wedstrijd tot klasse 1.3 van de UCI-puntenrangschikking. Het moeten ontberen van deze subsidie zal ertoe leiden dat hun ambitie om de wedstrijd uit te doen groeien tot een van klasse 1.2 sterk in het gedrang komt.

Koolskamp Koers is een naam in de regio. Wellicht, mijnheer de minister, weet u Koolskamp niet liggen. Ik nodig u dan ook uit om eens ter plaatse te komen kijken. Koolskamp Koers is een typisch evenement dat sterk wordt gedragen door de plaatselijke gemeenschap. Evenementensubsidiëring is en blijft een belangrijk gegeven in de gemeenschapsopbouw. Bovendien wil ik er de minister op attent maken dat we hier te maken hebben met vrijwilligers, die gratis tijd en energie besteden aan deze organisatie. De subsidie dient dan ook te worden gezien als een vorm van appreciatie voor het

Gardeyn-Debever

vrijwilligerswerk. Ik wijs erop dat vorig jaar het Jaar van de Vrijwilliger was.

Mijnheer de minister, wat was precies de motivatie om deze subsidie stop te zetten ? Bent u bereid om, op basis van het nieuwe dossier dat reeds door de organisatoren werd ingediend bij uw kabinet, deze beslissing te herzien en de subsidie alsnog toe te kennen ? Indien u beslist dat de subsidie toch moet worden stopgezet, bent u dan bereid die gespreid over een aantal jaren af te bouwen, zodat de organisatoren de nodige tijd krijgen om hun budget in evenwicht te krijgen ?

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me graag aan bij de vragen van mevrouw Gardeyn.

Mijnheer de minister, u moet weten dat u hier te maken hebt met twee kenners. Mevrouw Gardeyn is de moeder van Gorik Gardeyn, een grote belofte in het Belgische wielrennen. Zelf ben ik organisator van een heel bescheiden wielervedstrijd voor nieuwelingen. De huidige voorzitter van uw partij, mevrouw Van de Casteele, heeft daarvoor een vijftal jaar geleden nog een klacht tegen me ingediend bij de Commissie voor Verkiezingsuitgaven. Ze beweerde dat ik de opbrengst van die wielervedstrijd gebruikte voor de verkiezingen.

Mevrouw Gardeyn en ikzelf komen van dezelfde regio. Koolskamp en Ardooie vormen een buurgemeente van Roeselare. Ik ken Koolskamp Koers al heel lang. Ik ga er vrijwel elk jaar heen. Mijn grootvader, die geboren werd in 1892, vertelde daar heroïsche verhalen over. U moet weten dat Koolskamp Koers bestond voor de Ronde van Vlaanderen. Eigenlijk is het een van de eerste wielervedstrijden in België en Vlaanderen. Zoals mevrouw Gardeyn reeds zei, is de wedstrijd opgewaardeerd tot klasse 1.3 van de UCI-rangschikking. Dit geeft een aantal rechten. Het was de bedoeling dat de wedstrijd door uw subsidie van 280.000 frank zou opklimmen tot een wedstrijd van klasse 1.2.

Mijnheer de minister, u kunt moeilijk beweren dat dit een zeer grote subsidie is : in vergelijking met andere subsidies is het eigenlijk een peulenschil. Misschien oordeelt u dat die mensen voldoende inkomsten krijgen via sponsoring. Ze hebben inderdaad veel sponsors, maar dat bedrag van 280.000 frank is welkom. Toeschouwers moeten een toegangsprijs van 150 frank betalen. Mocht men die

subsidie behouden, dan zou dat de organisatoren er misschien toe aanzetten die toegangsprijs af te schaffen.

Dit is meer dan een wielervedstrijd : het is een volksfeest dat bijna 100 jaar bestaat. Het is op de eerste plaats een sociaal gebeuren. Mijn grootvader en mijn ouders gingen erheen. In de jaren vijftig, zestig en zelfs zeventig waren alle scholen en ondernemingen gesloten op de donderdag van Koolskamp Koers om het personeel en de scholieren de gelegenheid te geven deze wedstrijd bij te wonen.

Mijnheer de minister, u bent bevoegd voor cultuur en sport. Voor mij is sport een vorm van cultuur. Het is laagdrempelig, want iedereen kan eraan deelnemen. Dan heb ik het niet over de grote competities, zoals het eersteklassevoetbal. Het hangt er natuurlijk van af hoe men dat bekijkt. Maar alleen dat al is volgens mij een reden om die subsidie te behouden. Het verbaast me dat u die 280.000 frank wilt schrappen, vooral omdat dat gebeurt in 2002, 700 jaar na 1302. Er wordt – excuseer me voor de uitdrukking – met geld gesmeten voor allerlei activiteiten om het zevenhonderdjarig bestaan van 1302 te vieren, en net nu schaft u die subsidie af.

De voorzitter van het organiserend comité, een groot fabrikant van diepvriesproducten, zegt ‘Ik ben een kapitalist en ik zal die 280.000 frank wel bijpassen’. Mijnheer de minister, voor mij is dit symbolisch. Die 280.000 frank kan worden gebruikt om de toegangsprijs af te schaffen, en het is ook een vorm van erkenning voor de talrijke vrijwilligers die jaar in jaar uit in de weer zijn voor die organisatie.

Mijnheer de minister, samen met mevrouw Gardeyn, dus over de partijgrenzen en over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, zou ik u met aandrang willen vragen die beslissing te herzien en die 280.000 frank subsidie toe te kennen aan deze zeer mooie organisatie, die behoort tot de folklore van Vlaanderen. U zegt misschien dat folklore een pejoratieve betekenis heeft, maar volgens mij behoort Koolskamp-koers tot de cultuur van Vlaanderen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, tot op heden werden de subsidies aan de topsportmanifestaties toegekend zonder echt objectieve criteria. Er werd in de eerste plaats gekeken naar de promotionele waarde voor Vlaanderen op het internationale forum. Hierdoor werden in het verleden heel wat wielervedstrijden gesubsidi-

Anciaux

dieerd. Het overlegplatform Topsport – waarvoor ik verwijs naar de veelvuldige besprekingen die hierover in de commissie zijn gevoerd omdat ik dat niet allemaal opnieuw wil uitleggen – heeft in 2002 de opdracht gekregen om objectieve criteria uit te werken om de subsidiëring te objectiveren, transparanter te maken en de lat gelijk te leggen voor alle sporttakken die voor subsidiëring in aanmerking komen. Promotie voor Vlaanderen kan een criterium zijn, maar niet meer het enige. De eerste reeks aanvragen voor subsidiëring in 2002 werden dus reeds aan het overlegplatform voorgelegd, ten einde kennis te nemen van de brede waaier manifestaties waarvoor een subsidie werd aangevraagd.

Aangezien het budget beperkt is en de aanvragen veelvuldig, en tevens anticiperend op de objectieve criteria die in de toekomst zullen gelden, had ik inderdaad beslist om reeds vanaf 2002 een aantal manifestaties niet meer te subsidiëren. Van de 64 subsidie-aanvragen in de eerste ronde, hadden er 17 betrekking op wielrennen. Aangezien er ook in een tweede fase nog subsidie-aanvragen voor wielrennen zijn binnengekomen, heb ik beslist om voorlopig reeds een objectief criterium voor wielrennen in te bouwen. Enkel wedstrijden tot en met klasse UCI 1.2. zullen nog worden gesubsidieerd. Koolskamp behoort tot de klasse UCI 1.3 en kan dus op basis van deze objectivering geen subsidie meer krijgen.

Ik heb onlangs het werk 'Een eeuw strijd voor de leeuwentrui' gelezen. Ik heb veel sympathie voor de namen op de kaft : Marcel Kint, Briek Schotte, Rik Van Steenberghe, Rik van Looy, Eddy Merckx, Freddy Maertens, en niet in het minst Johan Museeuw. Op basis daarvan moet ik toch wel zeggen dat Koolskamp inderdaad tot het erfgoed van Vlaanderen behoort : meer dan een eeuw organisatie, ook op momenten dat er rond de Vlaamse ontvoeringsstrijd toch wel heroïsche zaken gebeurden. Als er een Flandrien-koers is, dan is het wel deze.

Het jaar 2002 is inderdaad een niet onbelangrijk symbolisch jaar voor Vlaanderen. 2002 is ook het jaar waarin de Wielerbond werd gesplitst, en daarom zouden we moeten kunnen komen tot een geobjectiveerd criterium om te spreken van een kampioenschap van Vlaanderen. Het kampioenschap zal enkel mogen worden georganiseerd door de Wielerbond Vlaanderen, maar in 2002 kan dat niet meer omdat de tijd daarvoor te kort is. Om deze redenen ben ik geneigd om terug te komen op mijn beslissing en net als aan een aantal specifieke

sportmanifestaties in het kader van 2002 ook aan deze manifestatie een subsidie van 5.000 euro toe te kennen. In 2003 wacht de uitdaging om het kampioenschap van Vlaanderen, liefst van klasse UCI 1.2, te laten inrichten door de gesplitste Wielerbond Vlaanderen, al dan niet in samenwerking met het feest- en sportcomité Koolskamp, en deze subsidie zal de voorbereiding daarvan vergemakkelijken. De gesprekken hierover moeten worden opgestart en afgerond in 2002. Over een eventuele samenwerking kan ik me echter niet uitspreken, daarvoor moet ik me richten tot de Vlaamse Federatie. Gelet op de historische betekenis van deze wedstrijd zou ik het kampioenschap liefst zien organiseren in samenwerking met de VZW die dit al een eeuw informeel of officieus organiseert, en waaraan ik met deze steun een eresaluut wil geven.

De feestactiviteiten in het kader van Vlaanderen 2002 en de splitsing van de Wielerbond zijn dus de twee criteria waarop ik me heb gebaseerd om deze beslissing te nemen.

De voorzitter : Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, ik wil de minister bedanken voor de moeite die hij deed om zijn visie te herzien. Misschien lag de oorzaak voor de weigering ook een beetje bij de inrichters, die een niet voldoende gemotiveerde aanvraag indienden. Net als de minister hoop ik dat de Wielerbond inrichter wordt, samen met het plaatselijk organisatiecomité, en dat ze nu zo snel mogelijk de gesprekken zullen starten om hun koers tot een hogere UCI-klasse te laten behoren.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Ik dank de minister voor zijn antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over een hypermodern controlesysteem tegen verdrinkingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aan-

Voorzitter

gelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over een hypermodern controlesysteem tegen verdrinkingen.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb hetzelfde onderwerp aangekaart bij de minister van Onderwijs. Persoonlijke ervaringen hebben me gevoelig gemaakt voor verdrinkingen van jongeren. Een maand geleden heb ik deelgenomen aan een studiedag in Maastricht. Daar nam ik kennis van een jarenlang voorbereide oplossing voor het probleem.

Elk jaar sterven jonge kinderen door verdrinking. Dat gebeurt ook in openbare zwembaden met toezicht. In Nederland zijn in 2001 24 kinderen jonger dan 16 jaar in een zwembad met toezicht verdronken. Dat is een van de belangrijkste doodsoorzaken bij die leeftijdscategorie. Een Nederlandse studie leert ons ook dat ongeveer 150 jongeren na bijna-verdrinking in het ziekenhuis zijn terechtgekomen. Het aantal bijna-verdrinkingen wordt geraamd op 1.500. Een belangrijk gedeelte van die ongelukken doet zich dus voor in erkende zwembaden die onder toezicht staan.

Ik beweer niet dat men het in Nederland altijd beter doet. Maar de Nederlandse studie is degelijk. Ik stel daarom voor ze ook op Vlaanderen toe te passen. Momenteel worden de belangrijkste openbare zwembaden in Nederland op grote schaal uitgerust met ingenieuze onderwatercamera's en sensoren. Dit controlesysteem meet haarscherp of een voorwerp onbeweeglijk op de bodem van een zwembad blijft liggen. Als dat vijftien seconden gebeurt, gaat een alarm af. Zo wil men het aantal verdrinkingen drastisch terugdringen.

Inzake verkeersveiligheid kan men tegen 2010 een verlaging van het aantal slachtoffers met 50 procent beogen. Maar inzake verdrinkingen in zwembaden onder toezicht moet men een nultolerantie respecteren. De studie van de Nederlandse Raad voor Zwemdiploma's toont aan dat de combinatie van menselijk toezicht en sensoren het aantal verdrinkingen tot nul moet kunnen herleiden. In het stedelijk zwembad van Apeldoorn heeft men dat systeem gedurende twee jaar toegepast. Duitsers en Ieren zijn er poolhoogte gaan nemen. Vlaanderen blijft op dat vlak achter. Op dit ogenblik worden de twaalf meest bezochte openbare zwembaden met dit systeem uitgerust. De apparatuur kost

ongeveer 100.000 euro per zwembad. Dat is duur, en daarom wordt slechts een beperkt aantal zwembaden met het systeem uitgerust. Dat de kostprijs hoog is, moet men echter relativiseren. Het gaat immers om mensenlevens. Bovendien kost de aanleg van een nieuw zwembad ongeveer 300 miljoen frank als men aan alle wettelijke normen wil voldoen.

De minister van Onderwijs heeft een taak inzake zwemopleiding, maar ook aan minister Anciaux wil ik hierover enkele vragen voorleggen. Beschikt de Vlaamse overheid over de Nederlandse studie en de voorgestelde oplossing ? Is in België studiewerk verricht over verdrinkingen, bijna-verdrinkingen met medische interventie en bijna-verdrinkingen zonder verdere gevolgen, al dan niet opgedeeld naargelang de ongevallen in openbare en niet-openbare zwembaden gebeuren ? Beschikt de Vlaamse overheid over gegevens in verband met het in Nederland geteste systeem ? Is de Vlaamse overheid bereid onderzoekswerk te laten verrichten om na te gaan of die apparatuur efficiënt is en of het haalbaar is om ze in de meest bezochte zwembaden ook te installeren ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het probleem van de verdrinkingen en de veiligheid van de zweminrichtingen in Vlaanderen wordt geregeld in Vlarem II. Daarin worden zogenaamde uitbatingsvoorwaarden opgenomen om de veiligheid van de baders te waarborgen. In Vlarem II staat ook dat de exploitant elk overlijden of ernstig ongeval in een zwembadinrichting binnen 24 uur telefonisch of per fax moet melden aan de Gezondheidsinspectie. De controle op Vlarem II is een bevoegdheid van minister Vogels – voor de gezondheidsinspectie – en van minister Dua – voor het leefmilieu.

Om op uw vraag te kunnen antwoorden heeft de Gezondheidsinspectie van de administratie Gezondheidszorg, departement WVC, mij een aantal gegevens over de periode 1981 tot 2000 bezorgd. Ik zal ze aan de commissievoorzitter voor verdere verspreiding bezorgen. Aangezien onlangs nog de artsen is gevraagd om bijkomende codes voor verdrinkingen in zwembaden te gebruiken, zijn de statistische overzichten nog niet helemaal aangepast. Die codes worden trouwens niet altijd gebruikt, want in België is men niet verplicht de doodsoorzaak te vermelden.

In 2001 zijn twee verdrinkingen met dodelijke afloop in de provincie Antwerpen gemeld. Een van

Anciaux

die verdrinkingen gebeurde in een zwembad. Over de opnames in een ziekenhuis na een bijna-verdrinking of onderdompeling zijn er enkel gegevens voor 1995, 1996 en 1998 beschikbaar. Er zijn geen afzonderlijke gegevens voor ongevallen in zwembaden beschikbaar. Het gaat om tachtig opnames van mannen en zestig van vrouwen. Er zijn geen cijfers over de bijna-verdrinkingen zonder een overlijden of hospitalisatie.

Het Commissariaat-Generaal voor de Sport is op de hoogte van het bestaan van de sensorapparatuur. Ook het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid, dat een gesubsidieerde overkoepelende vereniging van gemeentelijke sportdiensten is, kent twee elektronische systemen die eventueel een bijkomende veiligheid voor zwimmers kunnen opleveren. Het sensorsysteem waar naar de vraagsteller verwijst, werkt op basis van camera's die via een PC de redder van dienst verwittigen als bij een zwemmer te weinig beweging wordt vastgesteld. Te weinig beweging kan een indicator zijn van een noodsituatie.

Een tweede systeem, dat nog minder is gekend, meet via een armbandje het zuurstofverbruik. Wanneer bepaalde drempels worden overschreden, wordt de redder verwittigd. Beide systemen zijn van Franse oorsprong. In Nederland is het sensorsysteem in het zwembad van Apeldoorn geïnstalleerd.

Twee andere baden in Haren en Amsterdam wensen het in de toekomst ook te installeren. Het is dus nog een beetje voorbarig om te stellen dat Nederland de sensorapparatuur op grote schaal heeft geïntroduceerd. Er is slechts één zwembad op dit ogenblik. De Nederlandse zwembaden worden ook niet verplicht om deze bijkomende veiligheidsinstallatie te plaatsen.

Wat betreft het onderzoek en de middelen wens ik te verwijzen naar de vigerende regelgeving omtrent het menselijk toezicht in Vlaamse openbare zwembaden. Via Vlarem wordt er reeds veel strenger gereguleerd dan bijvoorbeeld in Nederland, waar geen regelgeving omtrent het menselijk toezicht bestaat. In Vlaanderen is te allen tijde de aanwezigheid van minstens één redder en meestal verschillende redders en toezichthoudende personen per zwembad verplicht. In Nederland is er voor zwembaden met een diepte tot 1,40 meter geen toezicht verplicht. Voor zwembaden met een grotere diepte stelt de Nederlandse regelgeving dat er voldoende toezicht nodig is. Tevens zijn er in

Vlarem een aantal voorwaarden zoals de breedte van de kaders, de diepteaanduidingen, de doorzichtigheid van het water etcetera opgenomen om het risico op verdrinking te voorkomen.

Alhoewel elke uitgave verantwoord lijkt in ruil voor een mensenleven, denk ik dat het op dit moment niet echt mogelijk is om dergelijke installatie te verplichten in onze zwembaden omwille van een aantal redenen. Ten eerste bestaat er reeds een strenge Vlarem-regelgeving inzake toezicht in Vlaanderen. Ten tweede kan er nog geen optimale, foutloze werking verzekerd worden door de aanbiedende firma's. Ten derde is het systeem slechts werkzaam in zwembaden die minstens drie meter diep zijn. Ten vierde is het systeem onbruikbaar in whirlpools, golfslagbaden, baden met een verstelbare bodem of op plaatsen waar jet-streams worden gebruikt. Nochtans zijn net deze baden hoe langer hoe meer te vinden in onze zweminfrastructuur.

Ten vijfde kan het al te laat zijn wanneer iemand reeds 15 seconden onbeweeglijk op de zwembadbodem ligt. Preventieve maatregelen zijn dan ook meer opportuun. In krantenartikels heb ik al de reactie gekregen dat mensen zich zullen amuseren met het aanzetten van het alarm. Ik lach hier niet mee, maar ik wil alleen zeggen dat het systeem niet onfeilbaar is. Dat weten we allemaal. Ten zesde is er de zware investeringskost van 100.000 euro per bassin. Dit punt komt voor mij op de laatste plaats, maar het is wel een element.

Naar aanleiding van de huidige Vlarem-reglementering werden de zwembaden door de Vlaamse overheid reeds gedwongen tot verregaande aanpassingen en dito investeringen. Een bijkomende verplichting inzake investeringen op kosten van de zwembadeigenaars – en dus vaak van de gemeenten – is mijns inziens niet echt realistisch. Vanuit de bevoegdheid Sport beschikken we bovendien niet over de infrastructuurmiddelen om dergelijke investeringen echt te ondersteunen.

Ik denk dat we dus nog een verdere verfijning moeten nastreven. De heer Bogaert heeft met deze vraagstelling wel de nadruk gelegd op de bestaande problematiek. We moeten blijvend aandacht besteden aan de veiligheid in onze zwembaden. Eén slachtoffer, of het nu per jaar of per eeuw is, is er één teveel. We moeten hiervoor al het mogelijke doen. Volledig veilig zal het echter nooit zijn, of we moeten de zwembaden sluiten.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw begripvol en uitgebreid antwoord. Het is nooit mijn bedoeling geweest 1 of 2 miljoen euro te vragen om dit probleem onmiddellijk op te lossen. Ook is het juist dat we met Vlaam-II over strengere normen beschikken dan de Nederlanders.

Ik wil nog een andere opmerking maken waarop ik spijtig genoeg reeds lachwekkende reacties heb gekregen, hoe cynisch dit ook mag lijken. Een persoon met een normale gezondheid kan tot één minuut en tien tot twintig seconden onder water blijven en dan nog gered worden. Op vijftien seconden wordt een drenkeling bijna altijd gered, tenzij in geval van een beroerte.

Minister Bert Anciaux : Ik bedoelde vijftien seconden zonder zuurstof, niet de adem inhouden en op de grond gaan liggen.

De heer André-Emiel Bogaert : Er wordt ook gezegd dat sommige mensen zullen doen alsof ze verdrinken. Dezelfde redenering is gemaakt bij het plaatsen van glaasjes voor brandalarmen. Met elk mogelijk middel om bepaalde calamiteiten te voorkomen kan inderdaad altijd de vraag zowel inhoudelijk als ten aanzien van financiën of wetenschappelijke invalshoek worden gesteld.

Mijnheer de minister, uit uw betoog heb ik vernomen dat er geen gericht onderzoek is geweest naar de bijna-verdrinkingen op zichzelf met al of niet medisch gevolg of de problematiek als zodanig. Het kost niet zoveel geld om vanuit de Vlaamse regering een onderzoek in te stellen naar het Nederlandse, Duitse en Ierse model. Hierbij moet onderzocht worden wat de problemen zijn en of die inderdaad zo belangrijk zijn, of er mensenlevens mee kunnen worden gered, of zo een systeem nodig is en of onze normen streng genoeg zijn. Het kan zijn dat we na een jaar tot de conclusie komen dat we het niet nodig hebben. De noodzaak aan onderzoek vormt eigenlijk de kern van mijn betoog.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik heb gezegd dat er nog maar zeer recent bijkomende codes in de statistieken zijn opgenomen met de bedoeling tot de juiste conclusies te komen. Een onderzoek kan maar gebeuren op basis van een aantal gegevens, die we nog maar vrij recent systematisch opvragen. Pas binnen enige tijd zullen er relevante gegevens beschikbaar zijn om conclusies uit af te leiden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de weigering van het ministerie van Landsverdediging om het zweefvliegen toe te laten in Ursel en Moorsele en de situatie van de luchtsporten in Vlaanderen in het algemeen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwkerke tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de weigering van het ministerie van Landsverdediging om het zweefvliegen toe te laten in Ursel en Moorsele en de situatie van de luchtsporten in Vlaanderen in het algemeen.

De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de vraagstelling legt onmiddellijk de problematiek in verband met het zweefvliegen bloot. Het betreft hier in concreto wel de provincies Oost- en West-Vlaanderen maar ik denk dat we dit probleem over heel Vlaanderen moeten bekijken. Hier en daar hoor ik dat er ook op andere vliegvelden moeilijkheden rijzen met het zweefvliegen.

Het gaat dus niet bepaald om een louter regionaal probleem, alhoewel er natuurlijk geen honderden zweefclubs bestaan. In het kader van het Vlaamse beleid erkennen we een aantal sporttakken en besteden we aandacht aan sportieve vrijetijdsbestedingen. Voor al die facetten in het sportgebeuren moeten we ervoor zorgen dat jongeren en volwassenen hun sport kunnen beoefenen in kwaliteitsvolle omstandigheden.

Bij het opstellen van de vraag dacht ik aan onze discussie van een aantal maanden geleden in verband met de gemotoriseerde sporten. Toen werd er ook van uitgegaan dat we eigenlijk moeten komen tot een bepaalde zonering. Milieubelastende sporten moeten geconcentreerd worden. Ik denk onder meer aan de afbakening van motorcross en kleiduifschieten. Wat het zweefvliegen betreft, stellen we vast dat dit op bepaalde plaatsen in vrij goede omstandigheden kan. Dan denk ik aan Zoersel, Goetsenhoven, Brasschaat en Weelde. In Ursel en

Van Nieuwkerke

Moorsele kan het echter niet. De motorvliegclubs zijn echter wél aanwezig op die twee laatste vliegvelden. In deze clubs zijn al dan niet toevallig heel wat militairen actief. Zij zijn niet aangesloten bij de zweefvliegclubs. Het zweefvliegen is niet milieubelastend en zelfs milieuvriendelijk. Het vergt enig technologisch inzicht. Het is ook een heel ander gebeuren, waarbij men afhankelijk is van elkaar. Het is een groepsgebeuren en heeft dus een niet te onderschatten sociale waarde.

Dit conflict, waarbij men geen toelating krijgt om zijn sport te beoefenen, sleept al meer dan vijf jaar aan. Het is dus geen recent probleem. Het gevolg is dat mensen uit West- en Oost-Vlaanderen naar Wallonië moeten uitwijken. Dat brengt natuurlijk meer kosten met zich mee, zoals de verplaatsingskosten. Dit maakt de sport, die op zich betaalbaar is, er niet goedkoper op. De drempel wordt dus verhoogd. En ik herhaal het : ook op andere vliegvelden zijn er moeilijkheden.

Hoe moet men die besluitvorming via Landsverdediging, dat steevast negatieve adviezen geeft aan de minister, interpreteren ? Zoals ik daarnet zei, zijn veel hooggeplaatste militairen actief in die motorvliegclubs, terwijl ze de minister via hun hoogste chef adviezen geven. Dit is een vicieuze cirkel, die er reeds jaren is. We zullen hier niet uit komen indien er niet krachtdadig op wordt gereageerd. Ursel is een reservebasis van de NAVO, maar net als Moorsele wordt dit vliegveld beheerd door Landsverdediging. De NAVO doet er dus niet dagelijks zijn zeg over. Het zweefvliegen krijgt de wind tegen. Ik zou dan ook een duidelijk antwoord willen krijgen op een drietal vragen.

Mijnheer de minister, moeten we, naar analogie met de gemotoriseerde sporten, niet komen tot een algemene planning voor infrastructuur en zonering voor luchtsporten in Vlaanderen ? Wie zou dat moeten coördineren ? Het is belangrijk dat we terzake een duidelijk beeld krijgen. Bent u bereid om de dossiers van Ursel en Moorsele ter harte te nemen ? Hoe ziet u dat, ook qua tijdsplanning ? Ik zeg niet dat u tanks moet gebruiken, maar u zou wel een initiatief moeten nemen tegenover Landsverdediging. Dit ligt ook communautair wat gevoelig, maar Vlaanderen is bevoegd voor sport. Gezien onze ruimtelijke ordening kunnen we niet overal vliegvelden aanleggen voor de sportbeoefening, want we hebben er te weinig plaats voor.

Op 1 juni 1999 werd met betrekking tot het natuur- en bosbeheer op het militair domein te Ursel een

overeenkomst getekend tussen de Belgische staat en het Vlaams Gewest, meer bepaald de afdeling Natuur, Bos en Groen van Aminoal. In die overeenkomst zou staan dat het niet opportuun wordt geacht zweefvliegen een plaats te geven op dit vliegveld. Ik zou het toch zeer vreemd vinden mocht zweefvliegen, dat niet milieubelastend is, niet worden toegelaten, terwijl motorvliegen blijkbaar wel toegelaten is.

De voorzitter : Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, ik wil me hierbij aansluiten. Ik wijs erop dat 2002 het Jaar van het Ecotoerisme is. Bij zweefvliegen is er sprake van ecosport. Net zoals de heer Van Nieuwkerke zou ik willen vragen dat die studie inzake gemotoriseerde sporten zou worden uitgebreid tot het zweefvliegen. Ik vind dat er met de bestaande infrastructuur, zoals Ursel en Moorsele, moet worden gewerkt om een oplossing te vinden dicht bij huis.

De voorzitter : Er is ook nog sprake van andere militaire vliegvelden in verschillende provincies die niet meer worden gebruikt. Misschien valt daar ook iets mee te doen.

Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, op dit ogenblik bestaat er geen algemene planning infrastructuur en zonering voor de luchtsporten in Vlaanderen. Straks kom ik daar nog even op terug.

Niettemin werd reeds vanaf het begin van de zittingsperiode binnen de bevoegdheid sport aandacht gevraagd voor de problematiek van milieubelastende of geluidshinderende sporten. In de beleidsnota Sport wordt gesteld : 'Ook de combinatie van natuur en sport vraagt de nodige aandacht voor milieubelastende of geluidshinderende sporten. Voor bijvoorbeeld motorcrossen, karting, kleiduifschieten enzovoort worden best specifieke oplossingen gezocht inzake ruimtelijke ordening en milieu. Het is aangewezen op de verschillende gewestplannen speciale zones voor deze sporten af te bakenen. Structureel overleg zal worden georganiseerd met de bevoegde administraties Ruimtelijke Ordening en Milieu, om tot een gecoördineerd beleid te komen, met wederzijds respect voor elkaars belangen en doelstellingen.'

Bij deze problematiek kunnen, in functie van de sporttak en de locatie, verschillende bevoegdheden betrokken zijn. Op Vlaams niveau gaat het over

Anciaux

ruimtelijke ordening, leefmilieu, sport en toerisme. Op federaal niveau gaat het dan over landsverdediging – althans als het gaat over militaire domeinen – over het Bestuur der Luchtvaart voor de vliegvergunningen enzovoort. Daar de problematiek en de actoren in functie van de verschillende sporttakken zo divers zijn, werd in overleg met de ministers van Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening afgesproken dat in een eerste fase een werkgroep zich zou bezighouden met de gemotoriseerde sporten in Vlaanderen (GSV). Die werkgroep zou worden opgezet om eerst de problematiek van deze sector te onderzoeken. De werkgroep tracht momenteel nog steeds haar werkzaamheden af te ronden. Ondanks het feit dat de andere sporttakken pas in de volgende fase aan bod kunnen komen, werden naar aanleiding van concrete dossiers regelmatig stappen gezet vanuit het bevoegdheidsdomein van de sport. Dat geldt ook voor het zweefvliegen.

De dossiers Moorsele en Ursel werden reeds sinds 1999 ter harte genomen. Ik geef een overzicht van de stappen die werden gezet in deze dossiers. Ik begin met het dossier Ursel. Op 29 oktober 1999 zond mijn voorganger een brief aan minister Flahaut, met de vraag toestemming te verlenen tot zweefvliegen. Daarop volgde een negatief antwoord van minister Flahaut. Op 10 januari 2000 zond mijn voorganger een brief aan minister Flahaut met dezelfde vraag, maar met een voorstel van voorwaarden die aan het zweefvliegen zouden worden gekoppeld. Dan gaat het over lierstart, overleg met natuurverenigingen en overleg met Aminal. Helaas kwam er opnieuw een negatief antwoord van minister Flahaut.

Op 11 februari 2000 zond de toenmalige minister van Sport een brief aan Zweefvliegclub Beernem, met melding van het antwoord van minister Flahaut, die stelde dat de Vliegclub Ursel geen zweefvliegen wenste op te nemen, in tegenstelling tot wat anderen beweren. Minister Sauwens meldde tegelijk zijn initiatief om een werkgroep op te richten en zo tot oplossingen te komen. Vervolgens werden er lokale protestbrieven ontvangen tegen de mogelijke uitbreiding van activiteiten op het vliegveld van Ursel.

Op 21 februari 2000 zond de minister van Sport een brief aan de heer Peeters, waarin hij het negatieve antwoord van minister Flahaut vermeldde. De volksvertegenwoordiger had stappen ondernomen in dit dossier. De minister deelde ook mee dat er geen stappen konden worden gezet indien de

Vliegclub Ursel en de Zweefvliegclub Beernem niet eerst een overeenkomst zouden sluiten.

Op 22 december 2000 ontving ik een brief van de minister van Leefmilieu, waarin ze stelt dat de afdeling Natuur het beheer heeft over de vliegveldbermen te Ursel sinds de overeenkomst van 1 juni 1999 tussen Landsverdediging en Leefmilieu in verband met het natuurbehoud en het bosbeheer op militaire domeinen, en dat de afdeling Bos en Groen de rest van het vliegveld in beheer heeft. Minister Dua wijst er in haar brief ook op dat het vliegveld van Ursel gelegen is in het Europees habitatrictlijngebied Drongengoed, een stiltegebied, en dat ze om diverse redenen, waaronder de groene gewestplanbestemming, geen voorstander is van het verhogen van de recreatiedruk.

In het dossier Ursel is er dus een dubbele problematiek : enerzijds is er het lokale aspect, met name het gebrek aan samenwerking tussen de twee clubs en het protest van de omwonenden, anderzijds is er een probleem met betrekking tot Leefmilieu. De vraagsteller heeft ook verwezen naar het feit dat er nogal wat belangen meespelen. De mensen die minister Flahaut adviseren, zijn vaak militairen die zelf gebruik maken van de vliegclubs en eigenlijk liever hebben dat er niet te veel andere zweefactiviteiten bijkomen waardoor ze zouden worden aangetast in hun vrijheid. Dat is een realiteit die we onder ogen moeten durven zien.

Dan wil ik het even hebben over het dossier Moorsele. Op 9 maart 2001 werd op mijn initiatief een informeel overleg georganiseerd met de intercommunale van Wevelgem. Dit overleg had als resultaat dat zou worden onderzocht wat de mogelijkheden waren in Moorsele, aangezien uitbreiding in Wevelgem niet mogelijk bleek. Bij dit overleg werden ook de kabinetten van collega's Dewael en Dua betrokken. Er werd een elementaire studie uitgevoerd door de West-Vlaamse intercommunale Wevelgem-Bissegem aangaande de zweefactiviteit op het vliegveld Moorsele. Deze studie besloot dat er geen luchtvaarttechnisch gevaar is om de twee sporten, met name valschermspringen en zweefvliegen, te beoefenen, mits de nodige afspraken en discipline. In Schaffen kan dat bijvoorbeeld zonder problemen.

Op 3 oktober 2001 stuurde ik samen met de minister-president een brief aan minister Flahaut, met de vraag een oplossing te bieden voor het toelaten van zweefvliegen in Moorsele. Uit het daaropvolgende onderhoud met de kabinetten en met het kabinet Flahaut, is gebleken dat er geen nieuwe concessie wordt toegestaan, aangezien het domein

Anciaux

binnen afzienbare tijd zal worden verkocht. Een eventuele opname van zweefvliegen in een van de bestaande concessies zou echter wel mogelijk zijn.

Op 14 november 2001 was er een informeel onderhoud tussen mijn kabinet, het kabinet van de minister-president en Zoute Aviation Club, waarbij de mogelijkheden werden toegelicht. Op 16 december 2001 was er een overleg met de concessiehouders. Op 6 maart 2002 was er een informatieve vergadering op initiatief van de gedeputeerde van West-Vlaanderen bevoegd voor Sport, in aanwezigheid van de gedeputeerde bevoegd voor Ruimtelijke Ordening, de provinciale sportdienst, Leefmilieu, de planologische dienst, de concessiehouders, de Liga van Vlaamse Zweefvliegclubs en afgevaardigden van Landsverdediging.

Ook voor Moorsele zijn er twee problemen. Enerzijds is er geen bijkomende nieuwe concessie mogelijk voor het zweefvliegen en anderzijds heeft de bespreking over de uitbreiding van de bestaande concessies tot op heden geen resultaat gehad. Zoals u merkt, worden de beide dossiers op de voet gevolgd en wordt er bemiddeld waar mogelijk.

Ik zou hieraan willen toevoegen dat ik van mening ben dat mensen het zweefvliegen zouden moeten kunnen beoefenen, omdat dat een onvergetelijke ervaring is. Zodra de problematiek van de motocross is opgelost, wat binnenkort toch zou moeten kunnen gebeuren, verbind ik mij ertoe dat ik binnen de Vlaamse regering en samen met de Vlaamse regering ook dit dossier zal behartigen. We zullen dan overwegen om op Vlaams niveau een stand van zaken op te maken inzake zweefvliegen en de verdere besprekingen echt aan te pakken, naar analogie met wat we doen voor de motocrossproblematiek.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Zweefvliegen lijkt misschien wel eenvoudig, maar op de grond wordt men geconfronteerd met een groot aantal complicaties. Het verband met de gemotoriseerde sporten en die zonering is volgens mij toch iets apart. Ik snap niet hoe men die zonering van motocross kan combineren met valschermspringen of met zweefvliegen. Ik denk dat de argumenten van Leefmilieu tegen de bestaande accommodatie, meer bepaald in Ursel, niet helemaal sluitend zijn. Motorvliegtuigen mogen daar wel vliegen. Er klopt

hier toch iets niet : zweefvliegen is toch veel milieuvriendelijker dan het vliegen met motorvliegtuigen.

Minister Bert Anciaux : Ook zweefvliegtuigen hebben motorvliegtuigen nodig om in de lucht te raken.

De heer André Van Nieuwkerke : Dat weet ik wel, maar er is wel een nuance.

Ik wil de minister zeker danken voor zijn uitgebreide antwoord en de inspanningen die hij heeft gedaan. Ik zal dit dossier op de voet blijven volgen en wil eventueel helpen zoeken naar een oplossing. Ik hoop dat men dit dossier 'warm' houdt, want ondertussen staan de sporters in de kou en ontvangen ze veel tegenwind. Ik blijf aandringen op een snelle oplossing voor dit dossier.

De voorzitter : Niets staat u natuurlijk in de weg om hierover een vraag te stellen aan minister Dua.

De heer Miel Verrijken : Ik schrok toen de minister sprak over de Zoute Aviation Club. Reeds jarenlang proberen de plutocraten van die club het oude vliegveldje opnieuw in handen te krijgen. Men wil op dat vliegveldje ook een golfterrein maken. Nochtans vindt men hier het grootste reservaat voor ooievaars in West-Europa.

De voorzitter : We zullen hierover nu niet verder uitwijden. Als u wilt dat deze kwestie in de commissie wordt besproken, zult u hierover een aparte vraag moeten stellen. Ik begrijp alleszins dat u opkomt voor de ooievaars.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de hervormingsplannen van de minister voor het Vlaamse dopingbeleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Hostekint tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de hervormingsplannen van de minister voor het Vlaamse dopingbeleid.

Voorzitter

De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de minister, ongeveer twee weken geleden hebt u in een losse babbel met de pers uw plannen toegelicht voor een vernieuwend en beter gecoördineerd topsportbeleid in Vlaanderen op zeer korte termijn. Via de oprichting van een Vlaams Topsportinstituut wilt u een einde stellen aan de versnippering van de middelen. Opmerkelijk daarbij is dat u hiervoor wilt samenwerken met het BOIC, het unitaire sportbasison bij uitstek. Anderzijds wilt u een beleid van sport voor allen, waarvoor u de hand uitsteekt naar de gemeenten als aanspreekpunt.

Ook de dopingbestrijding zal worden bijgestuurd, zo hebt u zich in een radiointerview laten ontvalen. De gebeurtenissen van de afgelopen weken zullen hier allicht niet vreemd aan zijn. De dopingproblematiek was de voorbije weken immers opnieuw volop in de actualiteit. De zaak van wielrenner Frank Vandenbroucke beheerst nu al bijna twee weken de krantenkoppen. Daarnaast was er de inval bij de Domo-wielerploeg aan de vooravond van de Omloop het Volk, en niet minder besproken waren de controles die door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werden uitgevoerd na de eersteklassewedstrijd Gent-Anderlecht.

Mijnheer de minister, voor zover ik mij het radiointerview herinner, liet u daarin uitschijnen dat er wordt gedacht aan de heroprichting van de anti-dopingraad, die enkele jaren geleden werd afgeschaft door toenmalig minister Demeester. Nieuw is dat de dopingcontroles voor een groot deel buiten de competities zullen worden uitgevoerd. Het is de bedoeling om op die manier verboden producten op te sporen die dikwijls al uit het lichaam zijn verdwenen op het ogenblik dat de wedstrijd wordt betwist. Dat is een radicale wijziging van het beleid.

Het is bekend dat Vlaanderen een streng, zij het repressief en volgens mij ook discriminatoir dopingbeleid voert. Ik geef een aantal recente voorbeelden. In De Morgen stond een uitspraak van de heer Stefan Kesenne afgedrukt. Deze specialist zegt : ‘De vele controles en de tests die worden uitgevoerd, zijn ook een aanslag op de rechten en de waardigheid van de beroepssporters. Wat houdt de medische wetenschap nog in petto voor de sporters ? Een maagspoeling ? Een beenmergonderzoek ? Een sperma-onderzoek na gedwongen masturbatie ?’ In dezelfde krant stond ook een interessant artikel met daarin de conclusie dat straks

de renners wellicht een gele ster zullen moeten dragen.

Het valt op dat doping wordt opgespoord in de zeer populaire volkssporten, terwijl andere sporten ongemoeid worden gelaten. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de tennissport. De minister heeft gelijk dat de dopingbestrijding niet eindigt aan de taal- en landsgrenzen. Voormalig secretaris-generaal van de KBVB Alain Courtois, nu de topman van Anderlecht, sprak na de controles op de wedstrijd Gent-Anderlecht van competitievervalsing. Hij pleitte voor een nationale coördinatie.

De geregelde controles van de Vlaamse Gemeenschap zijn niet nutteloos. Er worden resultaten geboekt. Uitgerekend deze week geraakte een eerste positief geval bekend : Tony Herremans, speler van Sporting Charleroi, is begin november, na de wedstrijd Lierse-Charleroi, bij een controle positief bevonden op het overdadig gebruik van het stimulerend middel cafeïne. Volgens hem gebruikte hij dat middel om een sinusitis te bestrijden. Dat is zijn goed recht. Ondertussen heeft de Vlaamse Gemeenschap hem voor drie maanden geschorst. De KBVB heeft die straf overgenomen.

Minister Bert Anciaux : Hij is niet in beroep gegaan. Dat betekent toch iets.

De heer Patrick Hostekint : Hij is niet in beroep gegaan omdat hij gekwetst is. Hij kan sowieso een tijdje niet meer spelen. Hij heeft zich de moeite bespaard een advocaat in te schakelen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik heb wel berichten gelezen over de grote hoeveelheid die hij heeft ingenomen.

De heer Patrick Hostekint : Ik klaag hier niet de strijd tegen de doping aan, maar wel de wijze waarop dat gebeurt.

Na de bekendmaking van de positieve controle van voetballer Herremans legde dokter Georges Gillis, controlearts van de cel medisch verantwoord sporten van de Vlaamse Gemeenschap en coördinator van de Vlaamse dopingcontroles, enkele verklaringen af. Hij komt bij mij over als een dopingjager. Vorige week wou ik u daarover een actuele vraag stellen, maar die is niet aanvaard omdat u daarover in een andere vraag al zijdelings had geantwoord.

Minister Bert Anciaux : Ik heb daar duidelijk op geantwoord.

De heer Patrick Hostekint : Dat was niet duidelijk. Ik had gevraagd welke sanctie u zou nemen tegenover die arts. Ik vraag niet dat u hem aan de deur zet. Ik vraag u niet om te doen zoals de Domo-ploeg, die Frank Vandenbroucke op staande voet heeft ontslagen. Ik zou u willen vragen dokter Gillis op de vingers te tikken. Hij heeft immers een heel belangrijk rechtsprincipe geschonden : iedere burger is onschuldig zolang zijn schuld niet is bewezen. Dokter Gillis heeft echter over Frank Vandenbroucke gezegd dat hij schuldig is en één jaar moet worden geschorst. Die dokter is zijn boekje te buiten gegaan. U hebt geantwoord dat de dokter een deontologische fout heeft gemaakt, maar u zei niet welke gevolgen u daaraan zou verbinden.

Ik weet niet of dokter Gillis dit doet op uw vraag, maar hij kondigde ook een grootschalig offensief aan tegen dopinggebruik in de voetbalsport. Niet de sport in het algemeen is het doelwit, ik heb sterk de indruk dat het gevoerde dopingbeleid uitsluitend is gericht tegen wielrennen en voetbal.

Ik verwacht dat u in uw antwoord zult stellen dat in de toekomst de controles vooral buiten de competitie zullen worden gevoerd. Ik ga daarmee akkoord. In concreto zal dat gebeuren tijdens de voorbereidingscampagnes van de voetbalcompetitie, tijdens de maanden juni, juli en augustus.

Mijnheer de minister, wat zijn de krijtlijnen van de hervormingsplannen voor het Vlaams dopingbeleid ? U wilt de gemeenten en het Belgisch Olympisch Interfederaal Comité betrekken bij de hervorming van het sportbeleid. Denkt u eraan om hierbij ook met uw Waalse en eventueel Brusselse collega's samen te werken om tot een coherent dopingbeleid in het hele land te komen ?

De voorzitter : Mijnheer Hostekint, bedankt voor deze duidelijke stellingname en vragen.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik wil nog even een suggestie doen. Ik denk dat de heer Hostekint en ook de commissie hiermee misschien akkoord kunnen gaan. In verband met het dopingbeleid is al enkele keren de organisatie van de controledienst Verantwoord Sporten van de Vlaamse administratie ter sprake gekomen. Ik stel voor dat we de heer Gillis uitnodigen op een commissievergadering zodat hij de uitoefening van het dopingbeleid kan toelichten. Ik heb niet graag dat mensen van de administratie worden aangevallen zonder dat ze kunnen repliceren.

De heer Patrick Hostekint : Hij moet zich onthouden van uitspraken.

De voorzitter : Tijdens de regeling van de werkzaamheden kunnen we rustig bespreken op welke manier we dit kunnen doen. Dit dossier impliceert een aantal heel delicate situaties. De heer Gillis heeft enkele antecedenten waarbij een ander optreden mogelijk was geweest. Men moest voorkomen om het hele dopingbeleid in diskrediet te brengen.

Mijnheer Hostekint, ik denk dat het logisch is dat het dopingbeleid zich in eerste instantie richt naar de sporten die het meest worden beoefend. Voetbal behoort daar bij omwille van de schaal en wielrennen omdat het een risicosport inzake doping is.

De heer Patrick Hostekint : Er zijn nog andere sporten. Ik denk aan atletiek, tennis, zwemmen, golf, vogelpik. Die laatste sport ken ik zeer goed. Ze vergt een grote concentratie.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Het Vlaamse sportbeleid wil vooral de positieve aspecten van sportbeoefening in de kijker plaatsen. Dopinggebruik hoort daar vanzelfsprekend niet bij. De strijd tegen doping is voor ons dus zeer belangrijk. Sporters die doping gebruiken, kunnen hun gezondheid ernstige schade toebrengen. Bovendien druist het gebruik van stimulerende middelen in tegen de regels van fair play, die net bij sportbeoefening zo'n cruciale rol spelen.

In Vlaanderen wordt dankzij het decreet inzake Medisch Verantwoorde Sportbeoefening van 27 maart 1991, het zogenaamde MVS-decreet, al ruim tien jaar werk gemaakt van de niet-strafrechtelijke aanpak van dopinggebruik. De Vlaamse overheid voert jaarlijks meer dan 2.000 controles uit. In 2002 zal dit aantal worden opgevoerd tot 2.500 dopingcontroles. Repressief optreden in concrete gevallen is echter slechts een aspect van dopingbestrijding.

Daarnaast dient de strijd te worden uitgebreid door medisch verantwoord sporten in het algemeen te stimuleren en te promoten. Ik zal dit ook doortrekken naar echte gezondheidsonderzoeken. Daarvoor zullen we in 2002 het MVS-decreet actualiseren en uitbreiden met de invoering van het begrip 'preventief gezondheidsonderzoek'. Een preventief gezondheidsonderzoek is een medisch onderzoek, dat is voorbehouden aan bepaalde risicosporttakken en waarbij gezondheidsparameters zoals onder meer de cortisolbloedspiegel en de he-

Anciaux

matocrietwaarde worden onderzocht en geëvalueerd in de context van gezondheidsbewaking en -bevordering.

Daarnaast zal een adviesorgaan Medisch Verantwoord Sporten, de Vlaamse Dopingraad, worden opgericht. Dit krachtadig adviesorgaan zal vooral moeten bijdragen tot een coherente aanpak. Naast de huidige urinetesten worden ook bloedtesten ingevoerd en worden de controles buiten competitie opgevoerd en zelfs belangrijker geacht.

De verpleegkundigen en kinesitherapeuten worden niet alleen ingebracht om de controlearts bij te staan, maar zijn ook bevoegd om autonoom leef-tijds grenzen te controleren.

Om het beleid inzake medisch verantwoord sporten te vernieuwen is echter meer nodig dan een geactualiseerde regelgeving. Het is dan ook heel belangrijk dat de sector zelf op de hoogte wordt gebracht van de nieuwe accenten en aandachtspunten. Dit gebeurt vanzelfsprekend in hecht overleg met de Vlaamse Sportfederatie.

Een coherent dopingbeleid tussen de gemeenschappen is reeds geruime tijd van toepassing. Concreet werd op 19 juni 2001 het nieuwe samenwerkingsakkoord inzake Medisch Verantwoord Sportbeoefening ondertekend door mezelf, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Dit akkoord heeft de bedoeling om, voortbouwend op de samenwerkingsakkoorden van 1990 en 1991, op het vlak van de medisch verantwoorde sportbeoefening een hechtere samenwerking tot stand te brengen tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Ik wil een aantal punten uit dat samenwerkingsakkoord toelichten. Er komt een regelmatige uitwisseling van informatie, documentatie, deskundigen en diensten. Ook zullen identieke procedures worden bepaald betreffende de monsterneming voor de controle op het gebruik van de producten, substanties en middelen. Voor de sportbeoefenaars die op doping worden betrapt, wil men de strafsancities vervangen door tuchtsancities. Voor bepaalde sporttakken moeten de minimumleeftijden voor deelname en de medische criteria voor toelating tot de sport worden vastgelegd. Ook zal een identieke lijst van verboden producten worden opgesteld, op grond van de internationaal erkende lijst, en zullen

gemeenschappelijke acties worden gevoerd inzake gezondheidspromotie op sportgebied en preventie van dopinggebruik. Een laatste punt betreft het sluiten van bilaterale protocolakkoorden met het oog op het laten verrichten van dopingcontroles door de erkende artsen van een akkoordsluitende partij.

Zulk een samenwerking zal bijdragen tot een efficiënte en gecoördineerde aanpak van het beleid ter zake. Het akkoord behoeft vanzelfsprekend nog wel de decretale goedkeuring. De specifieke vragen zijn hiermee beantwoord, nu ga ik nog even in op een aantal algemene vragen. Het is wel degelijk de bedoeling om die samenwerking te versterken. Gisteren nog was er een Europese Raad voor de ministers van Sport, samen met de internationale sportfederaties en met het IOC, ter voorbereiding van de vergadering van 16 en 17 mei 2002 in Spanje. Het ging daar onder meer over het World Anti-Doping Agence (WADA).

Ik blijf erbij dat het pingpongspel tussen regeringen en sportfederaties moet stoppen. Er zijn wellicht regeringen die niet echt geneigd zijn om daadwerkelijk de strijd tegen doping aan te binden, maar dat kan ook worden vermoed van bepaalde internationale sportfederaties. Een echte strijd kan pas worden aangebonden als de regeringen een deel van hun bevoegdheden overdragen aan een internationaal orgaan. Dit zou het WADA kunnen zijn, op voorwaarde dat het op het vlak van financiering en werking echt transparant en integer zou zijn. Immers, de geloofwaardigheid en de integriteit van dergelijke instellingen zijn essentiële voorwaarden voor een gedeeltelijke bevoegdheidsoverdracht. Zolang die geloofwaardigheid en integriteit door bepaalde activiteiten in het gedrang worden gebracht, zal nooit een voldoende sterk internationaal instrument tot stand gebracht kunnen worden. Het moet na al die jaren eindelijk gedaan zijn met elkaar de zwarte piet door te schuiven.

Ik ben ervan overtuigd dat een dergelijke samenwerking noodzakelijk is om te kunnen komen tot buitencompetitiecontroles die niet vervalsend zijn voor de competitie. Als we bijvoorbeeld in het kader van de Ronde van Vlaanderen een buitencompetitiecontrole willen uitvoeren, dan moeten we dat niet de dag daarvoor of de dag zelf doen, want dan zijn die producten al lang uitgewerkt. Neen, dit moet enkele dagen op voorhand gebeuren en men weet heus wel wat daartoe de beste dagen zijn. Om vervalsing tegen te gaan moet men dat dan ook kunnen doen in Spanje, in Italië, enzovoort. Het ene mag in ieder geval niet worden gebruikt als alibi om het andere niet te doen. Daarom

Anciaux

benadruk ik dat die samenwerkingsakkoorden bilateraal uitgevoerd zullen worden. We zetten in dit verband de nodige stappen en daarbij verwijs ik terloops naar geprefereerde stageplaatsen in de wereld.

Uitspraken à la Courtois dat dit op federaal of op nationaal vlak uitgevoerd zou moeten worden, zijn onzin. Indien men de navelstreng met het sportbeleid doorknipt, dan is dat een non-beleid. Waarom dan in godsnaam nationaal en niet binnen de Europese Unie ? Het is maar via samenwerking met de regeringen en met de sportfederaties dat dit zal lukken, niet op grond van een achterhaalde unitaire nostalgie waarbij de link met het sportveld absoluut niet meer bestaat.

Er was ook uw verwijt dat het enkel om populaire sporten zou gaan. Dat slik ik niet, want dat is geenszins het geval. Ik ben het echter ook beu om zware dopingcontroles te laten uitvoeren bij sporttakken met een heel klein risico. Op basis van de gedurende vele jaren opgemaakte statistieken weten we trouwens maar al te goed welke sporttakken meer of minder risico inhouden. Het zou dus wat dom zijn om het gros van de 2.500 controles, gepland voor 2002, toe te spitsen op jeugdspelers die wat vogelpiek spelen. Ik geef wel toe dat sommige sporttakken misschien tot op heden wat te weinig werden gecontroleerd, maar ik blijf erbij dat het onaangekondigd moet gebeuren, zeker voor de sporttakken waar het risico groot is. Het zal dus niet de Vlaamse Gemeenschap zijn die eenzijdig een aantal sporten wil viseren.

Niemand in de Vlaamse Gemeenschap heeft de bevoegdheid om delicate dossiers naar buiten te brengen. De enige die verantwoordelijk is voor het beleid en de controles, is de minister die daarvoor ter verantwoording geroepen kan worden. Ik heb dan ook niet langer geduld met diegenen die menen dat ze op jacht moeten gaan met de fanfare op kop. Als ze dat doen, zullen ze niets schieten. Dat geldt ook in de dopingbestrijding. Goedkoop succes beogen werkt vaak contraproductief. Ik zal dan ook van niemand dulden dat de Vlaamse Gemeenschap gebruikt wordt om ten aanzien van de buitenwereld een aantal profileringsspelletjes te spelen. Ik zal ook geen uitspraken dulden die te

delicaat zijn in een onderzoek, ongeacht of het om tucht- of strafonderzoeken gaat.

Ik kan u meedelen dat Frank Vandenbroucke vandaag een tuchtstraf van zes maanden heeft gekregen. Verder zal ik daarover geen uitspraken doen.

Ik zal voor eens en voor altijd aan mijn ambtenaren duidelijk maken wat de deontologische regels zijn die zij allemaal dienen na te leven. Ik sta op dit vlak niet alleen. Ook de leidinggevende ambtenaar heeft daarover zijn beklag gedaan.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Ik dank de minister voor zijn duidelijk antwoord waar ik mij volledig achter kan scharen. Ik heb trouwens nooit getwijfeld aan de bedoeling van de minister om een objectief dopingbeleid te voeren.

Eigenlijk is het dopinggebruik een maatschappelijk probleem. Er wordt vooral in de wielersport meer doping gebruikt, omdat aan de wielrenners steeds hogere eisen worden gesteld. De Ronde van Frankrijk, de Ronde van Italië, kortom twintig dagen na elkaar buitensporige prestaties die het weinig waarschijnlijk maken dat men enkel op vitaminen kan rijden. Het probleem ligt dus ook bij de mensen die koersen inrichten en vooral bij de grote organisaties die de grote klassiekers inrichten. Verder ligt het probleem ook bij de sponsors. Ook zij stellen bijzonder hoge eisen. Indien de renners niet goed presteren, dan wacht hen ontslag. Met een beetje geluk mogen ze dan gaan stempelen, want zelfs dat is niet vanzelfsprekend.

Mijnheer de minister, het dopinggebruik is dus niet alleen een probleem in de sport, maar ook een breed maatschappelijk probleem. Dit neemt niet weg dat ik uw inspanningen apprecieer. Ik heb me enkel geërgerd aan bepaalde methodes waarover u zich duidelijk heeft uitgesproken, net zoals ik me ergerde aan het feit dat Frank Vandenbroucke als de grootste misdadiger werd opgepakt en als een Dutroux voor de onderzoeksrechter van Dendermonde moest verschijnen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de werking van het Fonds voor de Letteren

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de eventuele samenwerking tussen het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Nederlands Fonds voor de Letteren

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Vandenbossche tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de werking van het Fonds voor de Letteren en over de eventuele samenwerking tussen het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Nederlands Fonds voor de Letteren.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, over de werking van het Fonds voor Letteren is in deze commissie al herhaaldelijk gedebatteerd naar aanleiding van een aantal specifieke dossiers die met dit fonds te maken hebben.

Eén van de doelstellingen zou moeten zijn dat de administratie van dat fonds sneller zou moeten werken. Nu bereikt me het bericht dat auteurs die instaan voor wat men gesubsidieerde opdrachten noemt, zeer lang op betaling moeten wachten. Het blijkt over minstens drie maanden te gaan. Dat bevordert niet meteen de positieve houding van de sector tegenover dat fonds. Moeten we bij de bespreking van de beheersovereenkomst met dit fonds dan ook niet streven naar een soort resultaatverbintenis, zoals die ook terug te vinden is in de VRT-beheersovereenkomst ? Die verbintenis zou dan slaan op de werking van het fonds en de snelheid waarmee de administratie van het fonds werkt.

We kunnen alleen maar tevreden zijn dat er een akkoord is afgesloten met het Nederlands Fonds voor de Letteren over debuterende auteurs. Men streeft naar een intensievere samenwerking met dat fonds, waardoor men in de toekomst een betere uitwerking heeft van wat men de stimuleringsregeling noemt. Met andere woorden, men zou meer debuterende auteurs in aanmerking kunnen laten komen voor een dergelijke stimuleringsregeling. Als ik me niet vergis, wordt bij het akkoord een

derde van het bedrag geleverd door het Vlaams Fonds en twee derde door het Nederlands Fonds. De jury zou zijn samengesteld uit de beide commissies. Er wordt geen onderscheid gemaakt volgens de nationaliteit van de auteur in kwestie. Ik zou graag vernemen of het akkoord met het Nederlands Fonds daartoe beperkt is. Of is het ruimer dan dat ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, het initiatief voor deze regeling voor debuterende auteurs en vertalers is gegroeid vanuit het overleg tussen de beide fondsen, mede op vraag van de Nederlandse Taalunie om de bestaande samenwerking te evalueren en nieuwe gemeenschappelijke werkelden te ontwikkelen. U weet dat ik ervoor heb geijverd dat het letterenbeleid de vierde prioriteit van de Nederlandse Taalunie zou worden.

Er is gekozen voor een stimuleringsregeling voor beginnende auteurs en vertalers – die in Nederland nog niet bestond – en een nieuwe regeling voor memoires en biografieën, omdat beide fondsen vinden dat hier extra stimulansen gepast zijn. De regeling voor beginnende auteurs bevindt zich tussen de bestaande Vlaamse stimuleringspremie en de bestaande regeling van de werkbeurzen. Voor dat laatste moeten minstens twee boeken van een auteur verschenen zijn. Die Vlaamse stimuleringspremie komt zoals u weet neer op forfaitair 2.479 euro, waarbij dit een beloning moet zijn voor een kwalitatief goed debuut.

Het doel is extra ondersteuning te bieden voor het werken aan het cruciale tweede boek. Criteria daarbij zijn de kwaliteit van het debuut en een degelijk werkplan, inclusief de intentieverklaring van de uitgever. Het gereserveerde budget hiervoor bedraagt 4,2 miljoen frank of 104.000 euro. De verdeelsleutel hierbij is inderdaad twee derde voor Nederland en een derde voor Vlaanderen. Het moet me toch eens van het hart dat de Nederlanders altijd handig zijn om ons terzake in te pakken. We hanteren die verdeelsleutel altijd, omdat ze anders niet bewegen, maar eigenlijk zou een correcte verdeelsleutel moeten neerkomen op drie vierde voor Nederland en een vierde voor Vlaanderen. Men vergeet dat wel eens, maar dat is de realiteit. Er zijn 10 miljoen Nederlanders en 6 miljoen Vlamingen. Maar goed, dan betalen we maar wat meer om tot die samenwerking te komen.

De gemeenschappelijke beoordelingscommissie bestaat inderdaad voor 50 percent uit Vlamingen en voor 50 percent uit Nederlanders. Er is geen

Anciaux

vooraf vastgelegd quorum inzake nationaliteit. De kwaliteit moet beslissend zijn. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om meer debuten mogelijk te maken, wel om betere tweede boeken te helpen genereren. Voor vertalers gaat het om de cruciale derde vertaling. Wat de timing betreft, eind mei zullen alle details uitgepraat zijn met Nederland. De inzenddatum voor de aanvragen is 1 september 2002. Een gemeenschappelijke beslissing valt dan eind oktober 2002. Hetzelfde geldt voor het Poëziecentrum.

Het zou inderdaad zin hebben om een resultaatsverbintenis in te bouwen in de beheersovereenkomst met het Vlaams Fonds voor de Letteren. In april zal het fonds het beleid toelichten in het Vlaams Parlement. Het fonds zal eveneens enkele aanpassingen aan het decreet voorstellen. Ik vermoed – en hoop – dat het parlement ook enkele aanpassingen zal wensen. (*Gelach*)

De voorzitter : Ik ken de akte van hoop niet meer, maar u kunt ze misschien nog uitspreken. Dat kan helpen.

Minister Bert Anciaux : Mijn regeringscommissaris meldt me dat een nieuwe dynamiek in het fonds ook te maken kan hebben met een beter intern bestuur. De besluitvorming verloopt vandaag via een Beoordelingscommissie over een raad van deskundigen naar een raad van bestuur. Dit is een lange weg. Het fonds kan moeilijk van slordig advies of willekeur worden beschuldigd. Trage of laattijdige betaling is helaas geen exclusief kenmerk van het Vlaams Fonds voor de Letteren. In uitzonderlijke gevallen is dit daaraan te wijten. In andere gevallen waren dossiers niet helemaal in orde, wat door dit strenge fonds niet werd geduld. Mits de nodige aanpassingen aan het decreet en aan bepaalde interne reglementen kunnen we zeker een resultaatsverbintenis opnemen in de beheersovereenkomst.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw duidelijke antwoord. Ik heb de boodschap begrepen.

De voorzitter : Het parlement zal zich beraden over de suggesties van de minister.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de verspreiding van een roman in het kader van de leesbevordering

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Keulen tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de verspreiding van een roman in het kader van de leesbevordering.

De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister, ik heb u eigenlijk reeds ondervraagd over dit onderwerp eind januari. Ik heb toen in de plenaire vergadering een actuele vraag daarover gesteld. Ik had toen heel wat bedenkingen bij uw initiatief om 40.000 boeken gratis te verspreiden onder het brede publiek, in het kader van de leesbevordering. Het gaat over de roman 'Vuur' van Bart Koubaa. Dit is Koubaa en zijn uitgever van harte gegund, maar ik had toch opmerkingen. Ik vergeleek dit met vuurwerk : het is spectaculair, maar ten gronde beklijft het niet. Eens die boeken verspreid zijn, wat blijft er dan van hangen ? Ook bestaat het risico dat mensen die al veel lezen het boek zullen ontvangen en dat men de mensen die men net wou bereiken, zal passeren.

U antwoordde toen dat u dat zo niet zag. U beschouwde het als een soort antigif in de strijd tegen de verzuring van de samenleving. Dat vond ik een mooie beeldspraak. U zei ook dat de kosten best meevielen : het zou gaan over een totaalfactuur van ongeveer 100.000 euro, dus 1,5 euro per boek dat gedrukt zal worden. Dat is een bijzondere regeling die u had kunnen bedingen. Op 7 februari, dus ongeveer een week later, las ik in De Morgen dat u de praktische organisatie toch wel enigszins anders zag. Afgaand op het krantenartikel moet ik besluiten dat er sprake is van een totaal nieuwe dimensie aan het project. De verdeelwijze van dit boek zou enigszins te vergelijken zijn met de procedure die wordt gebruikt bij het Boekenweekgeschenk.

Men kan het boek dus krijgen als men reeds een ander boek heeft aangekocht, en niet zomaar een boek. Er is een lijst van 24 boekwerken samengesteld, waaraan dat boek van Koubaa wordt gekoppeld. Ik neem hiervan akte. In uw antwoord op de actuele vraag hebt u dit niet vermeld. De bron waarop u zich beroept, is de belangenvereniging van onafhankelijke boekhandels.

Keulen

Ik heb indertijd heel wat reactie gekregen op mijn vraag, hoewel het slechts een actuele vraag was. Dat geeft nog maar eens aan dat het brede publiek het verschil niet kent tussen de termen ‘interpellatie’, ‘actuele vraag’, ‘vraag om uitleg’ en dergelijke meer. Ik zou hier toch graag even verder op doorbomen, om te weten hoe de vork precies in de steel zit.

Ik had van de minister dan ook graag een antwoord gekregen op de volgende vragen. Hoe zal het project uiteindelijk praktisch worden georganiseerd? Welke criteria werden gehanteerd bij de selectie van de 24 vooropgestelde boeken? Het lijstje van boeken stond in datzelfde artikel uit De Morgen, en ging alfabetisch van ‘Tot vanavond’ van Laura Adler tot ‘Zes sterren’ van Joost Zwagerman. Wie heeft deze selectie gemaakt?

Op welke manier wordt het boek verspreid onder de bijzondere doelpublieken? Ik denk hierbij aan kansarmen, allochtonen en andere mensen die niet vanzelfsprekend met literatuur in contact komen, voor wie de drempel soms te hoog is of voor wie literatuur als een vorm van vrijetijdsbesteding iets totaal onbekends is. Wat is de kostprijs van dit project en hoe wordt dit project gesubsidieerd en gefinancierd?

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Ik wil kort nog iets toevoegen, want de essentiële vragen werden al gesteld. Ik speel even in op het beeld van het vuurwerk, dat vluchtig zou zijn. In Antwerpen spreken ze nog steeds over het vuurwerk van 1993, dat nochtans wegens de dichte mist in het water viel. Als we net zo lang over dit initiatief zouden spreken, dan zou dat zeer positief zijn. Het is niet omdat het vuur vluchtig is, dat er niet over wordt gepraat.

De heer Marino Keulen : Soms praat men ook heel lang over mensen die in de gevangenis zitten. Is dat dan ook positief?

Minister Bert Anciaux : Praten over iets leuks is eigenlijk het streefdoel.

De heer Jo Vermeulen : In die filosofie kan ik me zeker vinden.

De voorzitter : De heer Aers heeft het woord.

De heer Wilfried Aers : Als ik De Morgen van 19 maart 2002 goed heb gelezen, zou de minister die lijst van 24 boeken hebben laten vallen, omdat hij het zich als minister niet kon veroorloven 24 boeken te selecteren. Het boek zou nu cadeau worden gedaan bij de aankoop van elk ander boek.

Ik geloof toch niet echt in het idee van die rode badges, waardoor de mensen met elkaar zouden praten. We zullen afwachten of dit werkt.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Sinds maandag heb ik een totaalplan voor het project ‘Vuur’. Daarvoor was er veel speculatie, maar vandaag kan ik echt zeggen waarover het gaat. Door de actie rond ‘Vuur’ van Bart Koubaa te integreren in de Literaire Lente, kunnen we volgens mij inderdaad spreken van een culturele PPS, een publiek-private samenwerking.

Enerzijds is er de actie die de ambitie heeft 40.000 Vlamingen – en liefst nog veel meer omdat ik ervan uitga dat een boek kan worden doorgegeven – een identiek boek te laten lezen, niet alleen omwille van het leesplezier maar ook omwille van de communicatie die over het boek en over het lezen kan ontstaan. Daarnaast is er de Literaire Lente, een actie van boek.be, die een grote aandacht voor boeken, voor literatuur en voor de boekhandel nastreeft.

Collega's, van de 40.000 boeken wordt de helft uitgedeeld via diverse sociale, culturele en educatieve kanalen. Canon, de cultuurlenke van Onderwijs, heeft hiervoor bijzonder goed samengewerkt met de administratie Cultuur. Door de NMBS en door boek.be zullen 5.000 treinreizigers worden verwend, en via de Vlaamse Federatie voor Forensisch Welzijnswerk zal het boek ter beschikking worden gesteld aan alle Vlaamse gevangenen. Dan zullen ze in die gevangenen over iets leuks praten. *(Gelach)*

Kansarmen en allochtonen bereiken we via allerhande organisaties. Via deze actie willen we het signaal geven dat iedereen aan de actie kan deelnemen, niet dat iedereen eraan moet deelnemen. Van sommige organisaties kregen we een negatief antwoord, omdat ze geen ‘betuttelend cadeau’ wilden, andere organisaties waren daarentegen zeer enthousiast. Er doen tot op heden alleszins heel wat organisaties mee: een aantal clubhuizen voor senioren in Antwerpen, het seniorencentrum in Brussel en het u bekende Cubido, Cultuur voor Bijzondere Doelgroepen. Naast de 40.000 gedrukte exemplaren worden ook cassettes voor blinden en slecht-

Anciaux

zienden verdeeld, ingesproken door de auteur zelf. Het forensisch vormingswerk, een aantal scholen, VZW's en de literaire cafés doen mee. We overleggen nog met De Gezinsbond om gezinnen met kinderen bij het initiatief te betrekken. Ook welzijnsorganisaties die werken met kansarmen worden bij de zaak betrokken.

De andere helft van de 40.000 boeken wordt via de boekhandelaars verspreid. De criteria die zijn gebruikt voor de selectie van de 24 boeken komen van boek.be. Ik heb daar geen enkele rol in gespeeld. Ons project past in de Literaire Lente. In dat kader worden lezingen en campagnes georganiseerd. De lijst is bij consensus door de Vlaamse uitgevers voorgesteld. Niet enkel deze 24 titels zullen tijdens de Literaire Lente aandacht krijgen. Die 24 titels zijn maar de aanleiding, het hoofddoel is de literatuur. 'Vuur' van Koubaa is een geschenk dat de boekhandelaar overhandigt bij de aankoop van een literaire titel naar keuze. Ik verbind dat niet aan de lijst van 24. Dat zou geen goed signaal zijn.

We beschikken over een breed gamma van organisaties en verspreidingsmechanismen die nieuwe mensen kunnen bereiken en hen van leesplezier kunnen laten proeven. Ik denk dan aan leerlingen van het beroeps- en technisch onderwijs, die via de scholen worden bereikt. Tezelfdertijd kunnen we zo een aantal mensen de weg naar de boekhandel laten ontdekken. Ik ben ervan overtuigd dat mensen die gewoonlijk geen boekhandel binnenstappen, dat nu wel zullen doen. Dankzij dat cadeau zullen ze worden aangemoedigd om een boek te kopen. Ik ben niet vies van de ondersteuning van de boekhandelaars.

Ik wil benadrukken dat de uitgever en de auteur een inspanning hebben geleverd. De nieuwe uitgave is dezelfde als de oorspronkelijke, zij het dat op de achterflap nu ook het logo van de Vlaamse Gemeenschap prijkt. De kostprijs is echter beperkt tot 75.000 euro, en geen 100.000 euro. We konden dat doen dankzij de grote omzet. De handelswaarde van 40.000 boeken bedraagt normalerwijze ongeveer 500.000 euro. We hebben dus voor eens en voor altijd het fabeltje uit de wereld geholpen dat men, als men zaken doet met de overheid, altijd een hogere prijs kan vragen. Dit initiatief wordt gesubsidieerd als een participatieproject.

Ik heb hier een lijst van de deelnemende partners, op datum van 18 maart 2002. Ik praat nog met De Gezinsbond en een of twee andere organisaties

over hun deelname. Ik overhandig de lijst aan de commissievoorzitter voor verdere kennisgeving. In elk geval gaat het om een project waarbij men eens praat over leuke zaken, in plaats van over wat ons allemaal dwarszit.

De heer Marino Keulen : Hoe is 'Vuur' geselecteerd ?

Minister Bert Anciaux : Ik heb dat boek geselecteerd. Ik ben daarbij op zoek gegaan naar een objectief criterium dat we ook de komende jaren kunnen gebruiken. Daarom heb ik de Debuutprijs 2001 genomen. Ik hoop dat we volgend jaar opnieuw de Debuutprijs kunnen kiezen.

De voorzitter : Misschien was het beter geweest als men van bij de aanvang daarover duidelijker informatie had gegeven. Het is echter aan de minister om daarover te oordelen.

Minister Bert Anciaux : De communicatie verloopt niet altijd zoals iemand het zelf wil. Het gaat om een project waarover ik normalerwijze geen commentaar zou geven. Wie niets zegt, leest dan soms bizarre verhalen in de pers, en dan is men wel verplicht te reageren. Zo deed in dit geval het gerucht de ronde dat de uitgeverij de opdracht had gekregen om 40.000 boeken te laten drukken. Dat verhaal nam grote proporties aan. Ik was dan verplicht om op een aantal vragen te antwoorden, zonder dat ik over alles een uitleg kon geven. Pas deze week heb ik een allesomvattend antwoord kunnen geven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de subsidie aan het SMAK

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Gryze tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de subsidie aan het SMAK.

Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, eind februari, begin maart is er veel te doen geweest rond het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst, het drukst bezochte museum van Gent. De schuldenberg zou zijn opgelopen tot 1,24 miljoen euro. De voorzitter van de Vrienden van het Museum van Hedendaagse Kunst betwist echter dat er schulden zijn. Tijdens de werkingsjaren 2000 en 2001 was er een tekort van 370.000 euro. Het uitblijven van de subsidie van de Vlaamse Gemeenschap ten belope van 620.000 euro zorgt voor tijdelijke liquiditeitsproblemen.

In elk geval wordt het SMAK geherstructureerd. Het SMAK wordt een VZW, mede ook om de groei van de instelling te kunnen opvangen. De VZW treedt op 1 januari 2003 in werking. Het personeel wordt uitgebreid tot 44 personen. De heer Jan Hoet blijft artistiek adviseur. Naast hem komt vanaf 1 mei een zakelijk directeur te staan : de heer Sven Jacobs. Vanaf 2003 wil de Gentse schepen van Cultuur Sas van Rouveroi een substantieel bedrag bijkomend op tafel leggen. Als ik me niet vergis, zou het gaan om een bedrag van 875.000 euro. De vernissages zouden beperkt worden tot vier per jaar.

De financiële problemen zouden zijn ontstaan omdat de werkmiddelen van de stad onvoldoende waren en omdat het SMAK veel te lang moet wachten vooraleer de Vlaamse overheid het beloofde geld levert. Eerst had ik deze vraag in de vorm van een interpellatie ingediend. Het gaat immers niet om een alleenstaand geval. In een aantal gevallen moeten leningen worden afgesloten om de periode tot aan de uitkering van de subsidies te overbruggen. Ik ken bijvoorbeeld een Gentse groep die met een gelijkaardig liquiditeitsprobleem worstelde. Anderen moeten soms wachten tot ze weten of ze opnieuw zullen worden erkend alvorens ze hun programmatie kunnen opstellen. Waarom worden de subsidies eigenlijk te laat uitbetaald ? Ik had eigenlijk een interpellatie willen houden over het kortetermijnwerk van de minister, maar deze werd omgezet in een vraag om uitleg.

De voorzitter : Er zijn al discussies geweest over de uitbetaling van de subsidies in de culturele sector en in de jeugdsector. Er zijn al verscheidene vragen om uitleg over gesteld en er is ook een interpellatie over gehouden in de commissie voor Financiën. Dat thema is dus al uitgebreid aan de orde geweest. Daarom heb ik voorgesteld om van uw interpellatieverzoek een vraag om uitleg te maken.

Het Uitgebreid Bureau heeft mijn redenering gevolgd.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche : Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om een aantal zaken duidelijk te stellen. Ik zal geen vragen stellen, want ik zit op dezelfde lijn als de minister, die ten gevolge van de financiële perikelen uitspraken heeft gedaan die ik kan steunen. Ik wil het over het SMAK zelf hebben.

We hebben hier een voorbeeld van heel eigenaardige communicatie in de pers. Alles is begonnen met een stuk in de FET. Daarna is de kwestie ook behandeld door andere kranten die op verschillende manieren over de affaire hebben bericht. Ik ben een beetje verbolgen over de manier waarop in de FET over het SMAK is geschreven. Ik wil echter niet met modder gooien naar de schrijver van het stuk. Het SMAK is een bloeiend artistiek initiatief. Nu de financiële perikelen in het nieuws komen, wordt de spreekwoordelijke stok gevonden om de hond te slaan.

Het SMAK geniet een enorme publieke belangstelling en daardoor groeit het personeelsbestand en nemen de investeringen toe. Het museum heeft zich zeer sterk geprofileerd in de nationale en de internationale artistieke context. Ik denk dat het SMAK op dit ogenblik in ons land het enige museum voor hedendaagse kunst is dat zo'n internationale reputatie heeft.

Het SMAK heeft een lange voorgeschiedenis en een lange ontstaansgeschiedenis. Alles begon met de oprichting van het Museum voor Hedendaagse Kunst, met later een vestiging van het Museum voor Hedendaagse Kunst in het huidige Museum voor Schone Kunsten te Gent. Na een strijd van enkele tientallen jaren werd er een splinternieuw museum geopend in het oude casino van Gent. Dat kreeg de naam SMAK. Het is een stedelijk museum, met alle gevolgen van dien.

Tot vervelens toe is de voorbije 20 jaar een discussie gevoerd over de middelen voor de Gentse stedelijke musea. Iedereen die met het cultuurbeleid bezig is, weet dat het stedelijke draagvlak niet groot genoeg is om alle stedelijke musea, ondanks hun museale waarde, ruime middelen te geven. De voorbije jaren is dan ook steeds meer een beroep gedaan op de vriendenverenigingen die aan deze musea zijn verbonden. Dat moest ertoe leiden dat er meer kon worden geïnvesteerd in de collectievorming en in het collectiebeheer.

Vandenbossche

In het verleden bleek het aankoopbudget van de musea onvoldoende te zijn om een collectie te kunnen uitbouwen of om een collectie op peil te kunnen houden. Het Museum voor Schone Kunsten in Gent kent deze problematiek ook. Ik verwijs naar de affaire-Beukelaer van enkele jaren geleden.

Een collectie van actuele kunst aanleggen, vergt veel middelen en daarom werd door de Vereniging een politiek gevoerd om in afspraak met galerijhouders, kunstenaars en anderen werken aan te kopen via gespreide betaling. Daardoor is een uitstaande schuld ontstaan die volgens mij niet als een echte schuld kan worden beschouwd. Gelet op het feit dat de Vereniging waardevolle werken verwerft, worden de geldmiddelen omgezet in materiële activa. De werken worden aan de stad Gent geschonken. De stad Gent is de beheerder van het SMAK. Zo is in de loop van de voorbije 30 jaar een van de belangrijkste collecties hedendaagse kunst in de wereld aangelegd. De heer Hoet was financier van veel aankopen.

Dat een deel van de collectie in de kelders zou liggen rotten, is niet juist, want het SMAK heeft geen kelders met een kunstreserve. Daaruit blijkt eigenlijk al hoe weinig er is gecontroleerd wat er is geschreven.

Zoals in de meeste musea gebruikelijk is, wordt ook in het SMAK de collectie niet permanent tentoongesteld. In het SMAK worden veel tijdelijke tentoonstellingen georganiseerd en blijkbaar heeft niemand aandacht besteed aan het feit dat een groot deel van de collectie van het museum 'op reis' is en in bruikleen is gegeven.

Een museum dat publiek aantrekt, heeft zijn specifieke problemen. Bij grote volkstoelopen zoals bij 'Over the Edges', de tentoonstelling van Panamarenko, is er meer personeel nodig, al was het maar om de veiligheid van de werken te garanderen. De extra personeelsleden worden meestal ter beschikking gesteld door de Vereniging en dus ook betaald.

Een deel van de inkomsten van het museum vloeit terug naar de stad. De toegangsprijzen zijn zeer democratisch en eigenlijk is er niets meer aan de hand dan wat er bij de podiumkusten ook wel eens gebeurt, namelijk dat een succes de opbrengsten nog niet noodzakelijk doet stijgen. De kosten stijgen dan immers ook exponentieel, maar de inkom-prijs moet laag worden gehouden. Een museum is immers geen commercieel bedrijf. Grote evenementen genereren overigens meer inkomsten voor

de stedelijke handel dan voor het museum en de stad. De economische impact van culturele evenementen is immers niet te onderschatten. Het museum of de stad kunnen die handelsinkomsten niet recupereren, want er bestaan geen aanvullende vennootschapsbelastingen voor handelaars bij grote evenementen.

De stad Gent beschikt over te weinig middelen om al die stedelijke musea op een internationaal niveau te houden. Daar ligt de oorzaak van de commotie van de 'tekorten'. Het SMAK, zijn conservator, de stad en de Vereniging treffen daarin geen schuld. De schuld ligt bij de manier waarop in het verleden met de Vlaamse museumsector is omgegaan. In het kerntakendebat moet de problematiek van de stedelijke musea met internationale uitstraling worden besproken.

Ik heb niet geapprecieerd dat de voorbije weken met modder is gesmeten naar de conservator. Ik weet immers als gewezen schepen van Cultuur van de stad Gent en als mede-oprichter van het museum in kwestie welke financiële en fysieke inspanningen de heer Hoet heeft geleverd.

Het is niet eerlijk om alles tot een schuldenlast te herleiden. Die schuldenlast is trouwens relatief en zegt niets over de maatschappelijke betekenis van dit unieke Gentse museum. Ik vind het bijzonder jammer dat we de neiging hebben om mensen die het in een sector maken, naar aanleiding van het een of het ander te beschadigen. De heer Hoet is voor de hedendaagse kunst internationaal te belangrijk om hem financieel verantwoordelijk te stellen voor de ontstane situatie. Wij hebben allemaal een collectieve schuld. Voor tekorten in andere sectoren wordt veel meer begrip opgebracht dan voor tekorten in de culturele sector. Trouwens als het museum een bedrijf was, dan zou de prijs van een ticket veel hoger liggen en zou het SMAK voor sommigen niet meer bezoekbaar zijn.

Een goed uitgebouwd museumbeleid met meer middelen, waartoe in deze regeerperiode zeker een aanzet is gegeven, en een autonome werking van het museum kunnen ongetwijfeld bijdragen tot een betere financiering, maar vooral tot een betere financiële beheersing van dat museum.

Vlaanderen is nog veel te veel een land van koele becijferaars met te weinig emotie voor het wonder van de creativiteit. Voor een betere en kwaliteitsvollere samenleving is kunst te belangrijk om tot een economisch gegeven te herleiden. Immers, al kan kunst de wereld niet redden, ze kan hem zeker verbeteren.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik kan me alleen maar aansluiten bij het schitterend pleidooi van de heer Vandenbossche voor de kunst in het algemeen en voor het SMAK in het bijzonder. Ik zal evenwel kort antwoorden op de vragen van mevrouw De Gryze.

Subsidies kunnen niet automatisch worden toegekend. De beslissing daartoe moet, vooraleer ze definitief is, een vrij lang proces doorlopen dat bij decreet en besluit is vastgelegd. De aanvraagprocedure is een realiteit voor alle subsidieaanvragers. Daarnaast is er ook een uitbetalingsprocedure. De uitbetaling van subsidies vraagt de nodige, en naar mijn mening te veel tijd. Diverse wettelijk en reglementair opgelegde controles zijn en blijven daar debet aan.

Op dit moment zijn er in de culturele sector echter belangrijke vertragingen in de uitbetaling van de in 2001 toegekende subsidies. Het probleem en de oorzaak daarvan zijn bekend en zijn al uitgebreid aan bod gekomen. De boekhouding van de Vlaamse Gemeenschap werd in de loop van het najaar van 2001 omgeschakeld van een loutere kasboekhouding naar een economische boekhouding, terwijl eind 2001 en begin 2002 het boekhoudkundig systeem ook werd overgeschakeld op de euro.

Deze ingrijpende wijzigingen, in combinatie met een aantal stevige kinderziekten, waar ik absoluut niet fier op ben, hebben geleid tot aanzienlijke vertragingen. Die worden nu opgelost en zouden zich in de toekomst niet meer mogen herhalen. Er wordt veel energie in gestoken om zo'n herhaling te voorkomen.

De geplande herstructurering, met onder andere de verzelfstandiging van het SMAK en een verhoging van de stedelijke werkingssubsidie, zullen samen met een goed beheer en de aanduiding van

een zakelijk directeur de groeiproblemen – of zo u wilt de groeiuitdaging – van het SMAK oplossen.

Tijdens mijn bestuur werden de Vlaamse subsidies voor de hedendaagse beeldende kunst, in casu voor één van de grote instellingen, het SMAK, sterk verhoogd. In de begroting van de Vlaamse Gemeenschap van 2001 is voor het eerst een nominatim subsidie opgenomen ter ondersteuning van de niet-collectiegebonden werking van het SMAK. Het gaat om een subsidie aan de VZW Vereniging voor het Museum van Hedendaagse Kunst te Gent.

In 2001 beliep deze subsidie 20 miljoen frank of 495.787,05 euro. Voor 2002 werd in de begroting voorzien in een bedrag van 616.000 euro. Daarnaast zijn nog andere middelen toegenomen. We zijn wat mij betreft nog niet aan het eindpunt gekomen, maar er is toch al een belangrijke inhaaloperatie gedaan ten gunste van de museumsector, onder meer bij de subsidiëring van de landelijk erkende musea en de projecten die daarmee verbonden zijn.

Met dit antwoord wil ik de door u aangehaalde problematiek een plaats geven in het beleid van de Vlaamse Gemeenschap ten aanzien van de hedendaagse beeldende kunst en de hiervoor in de loop van de voorbije twee jaar geleverde inspanningen.

De voorzitter : Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ga er vanuit – en ik hoop – dat het volgend jaar veel vlotter zal verlopen.

De voorzitter : Het incident is gesloten

– *Het incident is gesloten om 16.16 uur.*
